Dagf. 7. februar 2020
HMR. J. Nr. 20/00070-5

Kaj Leo Holm Johannesen
landsstýrismaður

Svar

upp á

Skrivligan fyrispurning nr. S-1/2019: Viðvíkjandi útisiglarum og inngjaldi til Heilsutrygd frá Johan Dahl, løgtingsmanni

Fyrispurningurin var soljóðandi:

1. Hvørjar politiskar og løgfrøðiligar grundgevingar hevur landsstýrismaðurin fyri at krevja inngjald til Heilsutrygd frá útisiglarum, umframt at teir eisini skulu gjalda til Folketrygd í Norra?
2. Hvørjar ætlanir hevur landsstýrismaðurin um at sleppa útisiglarum undan inngjaldi til Heilsutrygd, tá teir eisini gjalda til Folketrygd í Norra. Verður t.d. arbeitt við at leggja málið fyri rættin til viðgerðar og støðutakan og/ella at broyta heilsutrygdarlógina?
3. Hvussu nógvir útisiglarar gjalda inn til Heilsutrygd, árliga og býtt upp á slag av útisiglarum?
4. Hvussu stóra upphædd gjalda útisiglarar inn til Heilsutrygd árliga og býtt upp á slag av útisiglarum?

Svar:

Til spurning 1

Løgfrøðiliga má Heilsutrygd, sum almennur stovnur, halda seg til galdandi lóggávu í Føroyum. Í hesum máli hevur Heilsutrygd hildið seg til ásetingina í § 24, stk. 1 í heilsutrygdarlógini, ið ásetur at øll, sum hava fylt 18 ár og sum eru fevnd av lógini, skulu gjalda heilsutrygdargjald. Í juni 2019 tók Kærunevndin í almanna-, familju- og heilsumálum avgerð um at broyta avgerðina hjá Heilsutrygd, soleiðis at gjaldsskyldan, sum er áløgd kæraranum sambært heilsutrygdarlógini, fellur burtur. Hetta vísandi til "Nordisk konvention om social sikring". Heilsutrygd hevur nú møguleikan antin at fylgja kærunevndaravgerðini ella at fara í rættin við málinum.

Til spurningin um politiskar grundgevingar kann leggjast afturat, at sambært § 154b í løgtingslóg um landsskatt og kommunuskatt (skattalógini), kann ein persónur, ið er fevndur av "Nordisk konvention om social sikring", og sum eisini hevur inntøku í Føroyum, fáa kreditt í føroyska skattinum fyri gjaldið til t.d. Folketrygd í Noreg ella aðrar sosialar veitingar, sum koma undir "Norðurlendsku

konventiónina um sosiala trygd”. Gjaldið til t.d. Folketrygd telur sostatt við í Føroyum, sum um talan var um inntøkuskatt, goldin í Noreg.

Hetta merkir, at um nevndu persónar ikki skulu rinda til Heilsutrygd, samstundis sum teir fáa kreditt í skattinum fyri gjaldið í Noreg, so er úrslitið í veruleikanum, at onki verður goldið, tá samanum kemur, samstundis sum persónarnir hava rætt til at móttaka veitingar frá Heilsutrygd.

Til spurning 2

Síðani nýggjastu avgerðirnar hjá Kærunevndini í almanna- familju- og heilsumálum, hevur Heilsutrygd gjørt av at royna málið í rættinum, so rætturin kann avgera, hvat er rætt og skeivt í hesum máli. Vónandi skapar hetta rættarmál greidleika viðvíkjandi verandi støðu. Um Heilsutrygd ikki fær viðhald í rættinum, má eg taka støðu til, hvørt neyðugt er at broyta heilsutrygdarlógina, soleiðis at hon samsvarar við “Nordisk konvention om social sikring”.

Til spurning 3

Tað er TAKS, sum krevur heilsutrygdargjald inn fyri Heilsutrygd. TAKS upplýsir, at tey hava niðanfyristandandi hagtøl fyri 2018:

Inntøka frá útisiglarum (fiskiskip eru ikki íroknað):

DIS (Dansk Internationalt Skibsregister): 333 persónar hava forvunnið 131.649.968 kr.

Inntøka við Brunnbátum:

Noreg: 56 persónar forvunnið 28.758.228 kr.

Danmark: 17 persónar forvunnið 8.433.417 kr.

Onnur lond: 8 persónar forvunnið 3.201.094 kr.

Inntøka við farma- og veitingarskipum (gr. 25b):

Noreg: 257 persónar forvunnið 138.652.985 kr.

Danmark: 46 persónar forvunnið 19.617.292 kr.

Onnur lond: 69 persónar forvunnið 36.222.421 kr.

Viðmerkjast skal, at tað kann koma fyri, at sami persónur kemur fyri í meira enn einum av omanfyrinevndu tølum.

Viðmerkjast skal eisini, at ”Nordisk konvention om social sikring” bert er galdandi millum Norðanlond. Sáttmálin er ikki galdandi í Ríkisfelagsskapinum, t.v.s. ímillum Føroyar, Danmark og Grønland. Í mun til spurningin um heilsutrygdargjald og ”Nordisk konvention om social sikring”, mugu omanfyristandandi hagtøl um Danmark og DIS tí trekkjast frá.

Til spurning 4

TAKS hevur ikki víst á, hvussu nógv heilsutrygdargjald hesir borgarar rinda. TAKS vísir eisini á, at tað kann koma fyri, at sami persónur kemur fyri í meira enn einum av omanfyri nevndu tølum.

Sum nevnt omanfyri, er “Nordisk konvention om social sikring” bert galdandi millum Norðanlond. Sáttmálin er ikki galdandi í Ríkisfelagsskapinum, t.v.s. ímillum Føroyar, Danmark og Grønland. Hetta hevur við sær, at ein møgulig frítøka fyri heilsutrygdargjaldi, stuðlað á Norðurlendska sáttmálan, ikki hevur ávirkan á heilsutrygdargjaldið frá DIS-inntøkum og inntøkum hjá føroyingum í Danmark annars.

Í talvuni niðanfyri hevur Heilsutrygd tó sett upp, hvussu stórt heilsutrygdargjaldið er við hesum fortreytum:

- Eingin borgari gongur aftur í tølunum
- Allir hesir borgarar skulu rinda heilsutrygdargjald fyri alt árið, t.v.s. eisini tað fasta mánaðargjaldið av hesari inntøkuni

Talvan er tillagað, soleiðis at tal av borgarum, inntøka og heilsutrygdargjald frá DIS-arum og teimum sum arbeiða í Danmark, eru tikin burturúr samlaðu tølunum.

Upplýst í telduposti frá TAKS 5/2-2020											
ár	tal	Noreg	Danmark	Onnur lond		inntøka tilsamans	HTgjald mðr	HTgjald innt.	HTgjald mðr íalt	HTgjald innt. íalt	HTgjald íalt
DIS	333	0,00	0,00	0,00	0,00	131.649.968	175	0,60%	699.300	789.900	1.489.200
Brunnbátar	56	28.758.228				28.758.228	175	0,60%	117.600	172.549	290.149
Brunnbátar	17		8.433.417			8.433.417	175	0,60%	35.700	50.601	86.301
Brunnbátar	8			3.201.094		3.201.094	175	0,60%	16.800	19.207	36.007
Farma- veitingarskip	257	138.652.985				138.652.985	175	0,60%	539.700	831.918	1.371.618
Farma- veitingarskip	46		19.617.292			19.617.292	175	0,60%	96.600	117.704	214.304
Farma- veitingarskip	69			36.222.421		36.222.421	175	0,60%	144.900	217.335	362.235
Tilsamans	786	167.411.213	28.050.709	39.423.515		366.535.405			1.650.600	2.199.212	3.849.812
Tilsamans uttan DIS og DK	390	206.834.728				206.834.728	175	0,60%	819.000	1.241.008	2.060.008

Heilsumálaráðið, 7. februar 2020

Kaj Leo Holm Johannesen
landsstýrismaður